Inskrift (enligt äldre källor):

+ iuan : i : nora : lit : giara : þinna : stain : yfir : sina : moþur : haluiu
5 10 15 20 25 30 35 40 45

»Johan i Nora lät göra denna sten över sin moder Hallvi.»

Till läsningen: Linnæus (Wallin s. 640): Intet skiljetecken efter 5 **i**. 13–17 **kiara**, 28–31 **ufir**, 41–46 **halutu**. — Hilfeling: 23–31 **st ... iftr**, 41–46 **halui**.

Biskop Wallin har antecknat: »De många runstenar här äro [d. v. s. i Vamlingbo], lära tilförene wara aftagna. Denna [d. v. s. G 4] kom jag at afskrifwa, derföre at der uppå war det än brukeliga Bondemålet i Södre.» Vad han därmed har åsyftat, synes vara svårt att förstå.

Nora är en gård i Vamlingbo, ungefär 5 km S om kyrkan. Gravhällen har säkerligen legat på den del av kyrkogården, som har tillhört Nora.

Johan är ett av de vanligaste inlånade mansnamnen i de medeltida gotländska runinskrifterna. Utom här i G 4 förekommer det i följande inskrifter: G 35, 38, 62, 69, 119, 122, S 14, 31, 46, 54, 103 och 111. Om namnet *Johan* i gotländska inskrifter se även H. Pipping, *Om runinskrifterna på de nyfunna Ardrestenarna* (1901), s. 38.

Kvinnonamnet *Hallvi* förekommer även på G 115 Gammelgarn. Med samma efterled kvinnonamnet *Rudvi* (se G 13), *Botvi* (se G 42), *Liknvi* (se G 114), *Hailvi* (G 136 Sjonhem). Om kvinnonamn på *-vi* se M. F. Lundgren, *Spår af hednisk tro och kult* (1880), s. 54, S. Bugge i *ATS* 10 (1887–91), s. 357, E. Wessén, *Nordiska namnstudier* (1927), s. 109. Förleden *Hall-* även i kvinnonamnet *Haldiauþ*, se G 3.

5. Vamlingbo kyrka.

Litteratur: L 1810, S 187. C. Linnæus, Iter Gotlandicum (hs i Linnean Soc., London), s. 370; G. Wallin, Analecta Gothlandica 1, s. 641 (Linnæus), 680, 746; C. G. Hilfeling, Resejournal 1799 (F m 57: 6), s. 76.

Runristad gravhäll, liksom G 4 »på kyrkogården» (Linnæus, Wallin, Hilfeling). Enligt Säve förkommen. Ingen avbildning har blivit bevarad.

Inskrift (enligt Linnæus):

... uir : uk : boriaukr : lit · gera : stain · hinna : yuir : sigriþ ok : boþfriþ : i : oaboi : fiþir :
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60

sina : hur : sum : -unir : raþ͡ir · biþin : furi ...
65 70 75 80 85

» ... och ... läto göra denna sten över Sigfrid och Botfrid i Öjabo(?), sina fäder. Envar som kan tyda runor(?) bedje för dem. Amen.»

Till läsningen: Wallin (s. 680): **... sigr ... uir : uk : bor ... uir : litu : kera : stain : hinna : yuir : sigfriþ : ok : boþfriþ : i : oabo : i foþir : sina : hua͡r : sum : bunir : raþ͡ir : biþin : furi : þ ... amen.** — Hilfeling har följande avvikande läsningar: 1–16: **... ik : ok : botaukr : lit**, 50–55 **i : oiboi**, 57 **a,** 71–79 **huilir : baþ͡ir**, 84 **a**, 85– **fyri : þaim i-s ... -min**.

Inskriften tycks ha börjat med två namn. Predikatsverbet har sannolikt haft plural form, så som i Wallins läsning: »läto göra». Två män ha låtit göra stenen till minne av sina fäder Sigfrid och Botfrid. Dessa ha måhända varit bröder, eftersom de få en gemensam gravvård. De ha bott på en plats som har tecknats **i : aobaoi** (Linnæus), **i : oabo : i** (Wallin), **i: oiboi** (Hilfeling). Troligen avses därmed det närbelägna Öja. Jfr G 22 **i ayu** i Öja.

Namnet *Sigfrid* tycks icke vara belagt i någon annan gotländsk inskrift. Gårdsnamnet Sigfride (Siffride) finns på flera håll på Gotland: i Vamlingbo, Öja och Fide, i Lojsta, i Rute. 43–49 **boþfriþ** återger väl ett mansnamn (ack.) *Botfriþ* Botfrid; detta förekommer även i inskriften på G 63.

R. 71 kan ha varit **r** eller **b**: *hvar sum runir raþer* »den som kan läsa runor» eller *hvar sum bynir raþer* »den som kan böner, den som kan bedja rätt». Linnæus har två raka staplar för r. 71. Den tycks ha varit skadad. Om ett liknande uttryck på ett nyfunnet uppländskt gravmonument se S. B. F. Jansson i *Fornvännen* 1959, s. 196.

6. Vamlingbo kyrka.

Litteratur: L 1811, S 188. C. G. Hilfeling, Resejournal 1799 (F m 57: 6), s. 77.

Ingen avbildning är bevarad.

Stenen och dess inskrift är känd endast genom anteckning av Hilfeling: »N° 3. Sönderslagen och aldeles oläselig». Endast spridda runor har han kunnat läsa, utan att få något sammanhang:

... : k ... o ... þ ... r : raka ... ub : af ... biþr : a ...

7. Vamlingbo kyrka.

Litteratur: C. Linnæus, Iter Gotlandicum (hs i Linnean Soc., London), s. 370; G. Wallin, Analecta Gothlandica 1, s. 641 (Linnæus).

Gravhäll med runinskrift, känd endast genom uppteckning av Linnæus. Den har liksom de föregående G 4–6 funnits på kyrkogården.

Inskrift (enligt Linnæus):

hualf : lit ... ufir : tar : fadur : simun ...

»Ett gravvalv lät(o) ... över deras (?) fader Simon ...»

Ordet *hvalf* n. gravvalv förekommer även i inskrifterna G 34, 65, 101, 123, 137, S 94, 96.

Mansnamnet *Simon* (*Simun*) återfinns även i en av inskrifterna i Lye kyrka, G 99. Dessutom i en latinsk inskrift på en skål i fyndet från Dune, Dalhems sn (Lindström nr 42): »Simon me fecit». Det synes i varje fall ha varit sällsynt på Gotland under medeltiden, vida vanligare i Norge (enligt Lind). En skriftform *Simon* kan givetvis också vara en efter apostlanamnet anpassad återgivning av ett nordiskt mansnamn *Sigmundr*, *Sæmundr*. Aposteln Simons namn ingår i dateringen på spisstolpen i Kullans, Gerums sn (G 78).

Botarve hembygdsgård, Vamlingbo sn.

Litteratur: N. Tiberg, Brev till O. v. Friesen $^{1}/_{7}$ 1935 (i: O. v. Friesens Anteckningar, UUB).
Äldre avbildning: O. v. Friesen och J. W. Hamner foto (ATA).

Runinskrift från sen tid, på ett spisöverstycke, numera i Botarve hembygdsgård. Proveniensen är ej med säkerhet känd; troligen från Öja (enligt D. Gadd). Ett liknande spisöverstycke finns i Kattlunds gård i Grötlingbo sn.

Sandsten. Styckets bredd är 97 cm; höjden vid ändarna drygt 31 cm. I stenens mitt ett Kristushuvud. Å ömse sidor om detta finns följande inskription med upphöjda bokstäver och siffror: »Anno — 1768. L J S — K M D». Det senare är utan tvivel initialerna till ägaren av gården, där spisen ursprungligen har hört hemma, och hans hustru, förslagsvis L[ars] J[ohans] S[on] och K[arin] M[åns] D[otter]. I stenens ytterkant stå några runor, längst uppe till höger, ovanför siffrorna 68, tydligt ristade med kniv eller mejsel.